

ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ "Д-Р ПЕТЪР БЕРОН"
гр. Кюстендил, ул."Цар Освободител" № 2
тел.: 55 24 28; тел./факс: 55 24 29;
e-mail: eg_kn@abv.bg

УТВЪРДИЛ

ИВАНКА ЯНКОВА

ДИРЕКТОР

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ ЗА

УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА

Програмата за превенция на ранното отпадане от училище е разработена в съответствие със Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система на МОН (2013-2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44/30.10.2013 г.

I. Дефиниране на проблема:

Стратегията за намаляване на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) определя като „преждевременно напуснали училище” лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение, а „отпадане от училище” - отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.. Училищната програма е изцяло в съответствие с целта на Стратегията за намаляване на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) за повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентноспособно образование и обучение и е ориентирана към реализиране на училищни политики и мерки за превенция на отпадането от училище.

Програмата за превенция се базира на основни принципи на приобщаващото образование:

1. Гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа.

2. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

3. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик- индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал.

4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.

5. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища.

- управление и екипност
- използване на приобщаващи педагогически и психологически практики
- създаване на сигурна и подкрепяща среда
- участие на родителите

- мониторинг на процеса и на качеството на подкрепа за личностно развитие, както и влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците.
- намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището

II.Необходимост от училищна програма:

В Езикова гимназия като профилирано училище, осигуряващо качествено и ефективно образование на ученици с прием след VII клас и селектирането на учениците чрез успешно положени изпити създава добра образователна среда, в която предпоставките за отпадане от училище са ограничени и имат специфичен характер.

Социално-икономическата обстановка в страната е основният фактор, който създава условия за проява на проблема и в Езикова гимназия. Практиката показва, че рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане в нашето училище, биха могли да се определят по следния начин:

1.Ученици в неравностойно положение

2.Ученици в семейства със занижен родителски контрол или настойничество от близки и роднини

3.Ученици със слаби резултати в учебния процес поради липса на мотивация за учене

4.Ученици, които допускат по-голям брой отсъствия от училище по уважителни и неуважителни причини.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в ЕГ „Д-р Петър Берон” е необходима за:

- въвеждане на система в дейностите по превенция на ранното напускане на училище.
- готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици / социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местопребиваването и др./

III.Визия на училището по отношение на превенцията на отпадане.

1. Мисията на ЕГ „ Д-р Петър Берон“ е свързана с изграждането на иновативно, гъвкаво и съобразено с индивидуалните потребности и възможности на всеки ученик обучение:

- учениците да получават пълноценни знания, умения и компетентности
- да се изградят като свободни и морални личности
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентноспособен привлекателен център в региона.

2.Цели:

- Създаване на подкрепяща среда за задържане на учениците в училище
- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в училищния живот
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес
- Подобри резултати от обучението,измерими от НВО, РВО и ДЗИ и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик.

3.Задачи и дейности

- Проучване чрез анкети и други методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите-алтернативни родителски срещи,активно включване в общи дейности,родителите партньори на училището,работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца.
- Повишаване на социалните умения на ученическите съвети в паралелките за подкрепа на учениците в риск-организиране на тренинги
- Установяване на ефективен диалог училище-външни институции,имащи отношение към проблема
- Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца
- Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на отпадането.

IV.Индикатори, които измерват как се проявява проблемът

1.Измерване на резултатите от изпълнението на Програмата:

- А) дял на отпадналите от общия брой ученици
- Б) относителен дял на преждевременно напусналите по пол
- В) дял на отпадналите преди завършване на средното образование
- Г) брой и дял на заминалите в чужбина с родители
- Д) брой на учениците, повтарящи клас

2.Осъществяване на ранно предупреждение:

- А) наблюдаване и анализ броя на извинените и неизвинените отсъствия по паралелки и класове –ежемесечна справка, изготвена от класните ръководители за броя на извинените и неизвинените отсъствия по следните причини: здравословни, единични бягства и чести закъснения за учебни часове, занижен контрол от страна на родителите, отсъствие на родителите, заминали на работа в чужбина и настояничество на ученика от възрастни близки и роднини; участия в ученически игри, които се провеждат в учебно време; отсъствия на ученици, участващи в състезания, провеждани извън града и региона.

- Б) анализ на резултатите от дейността на училището през учебната година
- В) анализ на резултатите от НВО и ДЗИ
- Г) брой преминали и регистрирани в Детска педагогическа стая
- Д) брой деца жертви на училищен тормоз или престъпления
- Е) брой ученици, които по етнически или религиозни причини се чувстват застрашени

V. Причини за появата на проблема:

А) Икономически-

- безработица, ниски доходи и понижен жизнен стандарт. (Движението на учениците в ЕГ „Д-р Петър Берон” е свързано със смяната на местожителството на родителите. Учениците напускат училище поради заминаване в чужбина или поради смяна на местоработата на родителите в друг град в България.

Б) Социални-

- родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда;
- непълни семейства;
- деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви-

В) Образователни-

- липса на навици за системно и целенасочено учене;
- негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация;
- качеството на учебниците
- големият брой отсъствия и наличие на лоша дисциплина в отделни паралелки при някои ученици, което в значителна степен се дължи на отношението им към учебния процес и липсата на контрол от родителите;
- ниски образователни резултати на отделни ученици поради безотговорно отношение към ползата от ученето и бъдещата им реализация;
- негативни взаимоотношенията между отделни ученици в училището;
- неразвитото у децата кариерно ориентиране и консултиране.
- Образователни проблеми, породени от смяната на учебни програми и профили за ученици, придошли от други училища и държави, поради смяна на местожителство

Г) Етнокултурни причини

В Езикова гимназия не се наблюдава етнокултурно многообразие в специфичните му етнически, религиозни и езикови измерения поради факта, че се обучават отделни ученици с различен етнос, които адекватно се адаптират и социализират към училищната среда. Практиката показва, че такива ученици участват активно в

извънкласни дейности на училището, завършват успешно основно и средно образование и имат много успешна реализация във висшите училища.

Д) Институционални причини:

Езикова гимназия постига добра координация между институциите от различни сектори, работещи по проблема за превенция на отпадането от училище на местно и регионално ниво.

Е) Причини, свързани със здравния статус

В Езикова гимназия се обучават двама ученици в самостоятелна форма на обучение в XI клас със заболявания, при които е възможен риск от преждевременно напускане на училище при влошаване на здравословното състояние.

IV. SWOT анализ:

5.1. Силни страни:

- Квалифицирани и правоспособни учители
- Наличие на регистър на ученици, застрашени от отпадане
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ
- Засилена чуждоезикова подготовка
- Извънкласни дейности и работа по проекти
- Възможности за активно участие в състезания, конкурси, олимпиади и др. на различни нива
- Контакти с чужди културни институти, посолства в България и висши училища
- Създаване на конкурентна и приятелска среда
- Добра материална база
- Дейности по превенция на отпадането
- Липса на отпаднали ученици

5.2. Слаби страни

- Невинаги е ефективна връзката училище-родители
- Съществуващо разделяне на учениците в някои паралелки по социален признак
- Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема
- Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на отделни учениците
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане.

5.3. Възможности (предложения за повишаване на ефективността от прилагането на механизма за превенция)

- Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности
- Нови форми за ангажиране на родителите
- Действено ученическо самоуправление
- Повече групи за спорт и участия в състезания в извънучебно време

- Разширяване на извънкласните дейности, създаване на нови форми
- Разширяване на връзките с извънучилищните институции
- Създаване на ефективни механизми за санкциониране на родители
- Продължаване дейността на центъра за кариерно развитие и консултиране през следващите години
- Отпускане на по-високи стипендии за насърчаване повишаването на образователните резултати, подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането
- По-ефективни и реални резултати от съвместните дейности с институциите, работещи по превенция на отпадането от училище
- Създаване на национален регистър за проследяване образователното развитие на учениците, заминали за чужбина

5.4. Заплахи

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Липса на ефективни санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на част от населението
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването
- Увеличаване на броя на деца-бежанци, или мигранти, които не говорят български език.

V. Мерки за преодоляване на проблема:

РЕСУРСИ	ДЕЙНОСТИ
А) човешки ресурси – учители, класни ръководители и ученици	-добра базова квалификация на учителите-поддържаща и надграждаща квалификация и вътрешно училищна квалификация; -участие в НП „Квалификация” -участие в квалификационни курсове към обучителни центрове и посолства; обучение на учители за работа с ученици бежанци от войната в Украйна за преодоляване на психологически, образователни и др. проблеми -обучения за преодоляването на стреса в училище, агресията и насилието, за дисциплината в класа; -планиране на дейности за образователно и кариерно ориентиране на учениците - Ден на кандидат-студента в ЕГ; срещи с представители на ВУ и агенции, презентирани обучението в България, срещи с представители на ДБТ;

	<p>-Работа на класните ръководители за превенция на отпадането на учениците от училището – в плана на класния ръководител се включват теми за дискусии и разговори по отношение на кариерното развитие на ученика и по темата за превенция на ранното отпадане на учениците от училище.</p> <p>-Работа на педагогическия съветник за засилване на мотивацията за учене и формиране на човешките ценности.</p> <p>-Работа на педагогическия съветник с ученици в риск в извънкласни и извънучилищни дейности за осмисляне на свободното им време.</p> <p>-Организиране и координиране на здравословна и безопасна училищна среда чрез взаимодействие с други институции с оглед превенция за отпадане на ученици – Държавна агенция за закрила на детето, Обществен възпитател към община Кюстендил, Детска педагогическа стая, Регионална здравна инспекция и др.</p> <p>-Дейности по осъществяване на гражданско образование при отсъствие на учител специалист чрез беседи, дискусии, интерактивни подходи и др.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - работа по проекти и НП: Програма за приобщаващо образование; НП „Ученически олимпиади и състезания”, модул „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученически олимпиади”; - включване на деца в риск в извънкласните дейности и проекти; - включване на ученици от рисковите групи в спортни мероприятия, секции и клубове.
<p>Б)социално-икономически ресурси</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Отпускане на социални помощи за ученици от социално-слаби семейства -месечни стипендии за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането-(чл.4, ал.1,т.2 от ПМС № 328/21.12.2017 г. за условията за получаване на стипендии) -месечни стипендии по (чл.4,ал.1,т.1 от ПМС№ 328/21.12.2017 г.) за постигнати образователни резултати

	<p>-месечни стипендии за ученици без родители(чл.4, ал.1, т.4)</p> <p>-месечни стипендии по (чл.4,ал.1,т.2 от ПМС № 328/21.12.2017 г.)за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането</p> <p>-месечни стипендии за подпомагане на ученици с трайни увреждания (чл.4, ал.1, т.3 от ПМС №328/28.12.2017 г)</p> <p>-оказване на финансова подкрепа на абитуриенти без родители и от социално-слаби семейства</p> <p>- стипендии за преодоляване от ученика на еднократни социални обстоятелства,свързани с достъпа му до образование по (чл.5,ал.1,т.1от ПМС №328/21.12.2017г)</p> <p>-стипендии за постигнати високи резултати от ученика в учебната, извънкласната или училищна дейност по (чл.5,ал.1,т.2 от ПМС №328от 21.12.2017 г.)</p> <p>-еднократни стипендии за цялостен принос за издигане престижа на училището</p> <p>-стипендии по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби</p> <p>-осигуряване на специална закрила на деца с изявени дарби-отпускане на стипендии от Община Кюстендил:</p> <p>-сътрудничество с Дирекция „Социално подпомагане”</p> <p>-предоставяне за безплатно ползване на учебници от библиотеката на училището.</p> <p>-осигуряване на безплатен транспорт на пътуващи ученици</p>
<p>В) подобряване на средата:</p> <p>-материално-техническата база;</p> <p>-образователна среда</p>	<p>-обновяване на МТБ чрез текущи ремонти и осигуряване на средства чрез проектна дейност</p> <p>-осигуряване на необходими учебни пособия-помагала, карти,спортни уреди.</p>
<p>Г) други ресурси и мерки :</p> <p>- предоставят се различни форми за обучение</p> <p>- практика за неформално образование в системата на формалното образование чрез метода „Връстници обучават връстници”</p>	<p>-самостоятелна и индивидуална форма на обучение;</p> <p>-съвместна дейност с Превантивно-информационен център по наркотични вещества към Община Кюстендил за обучение на доброволци</p>

<p>-Консултации и допълнителни занимания с учениците</p> <p>-Кариерно развитие и консултиране</p> <p>-Кампания ”Участвам и променям”</p> <p>-сътрудничество с родители;</p> <p>-сътрудничество с Дирекция „Социално подпомагане”</p> <p>-Ученическо самоуправление</p>	<p>-провеждане на консултации и работа с изоставащи ученици;</p> <p>-съвместни дейности с Центъра за подкрепа за личностно развитие –ОДК, град Кюстендил;</p> <p>-Провеждане на дейности по Годишния план във връзка със социалните и гражданските компетентности на учениците;</p> <p>-класни и индивидуални срещи, запознаване с правилниците на ЕГ, с графика за консултации, за контролни и класни работи;</p> <p>-избор на родителски актив по паралелки;</p> <p>-кореспонденция за допуснати отсъствия от учениците и полагане на изпити;</p> <p>-покани за участие в училищни мероприятия;</p> <p>-информация за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия в рамките на един месец;</p> <p>-информация за ученици, допуснали определен брой неизвинени отсъствия за налагане на наказания, определени в чл. 66 от Наредба за приобщаващо образование;</p> <p>-сътрудничество при работа с родители и проблемни ученици;</p> <p>-сътрудничество със социални институции, работещи по превенция на отпадането от училище;</p> <p>-Създаване на Ученически съвет и избор на председател на паралелката</p> <p>- провеждане на благотворителни мероприятия от Ученическия съвет.</p>
--	---

Програмата за превенция на ранното напускане на училище за учебната 2022/2023 година е приета с Решение № 1 от Протокол № 13/14.09.2022 година от заседание на Педагогическия съвет на Езикова гимназия „Д-р Петър Берон”.